

ÁLLAMI TISZTVISELŐK LAPJA

PÉNZÜGYI, JOGI ÉS KÖZIGAZGATÁSI SZAKLAP

az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete, valamint a Köztisztviselők Nyugdíjpótló és Segélyző Egyesületének
HIVATALOS KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
(Budapest, VII., nagydiófa-utca 16., földszint 7.)

Megjelen minden hó 10-én, 20-án és
a hó utolsó napján.

Előfizetési ár:
Egész évre 10 korona, félévre 5 korona.

Államtisztviselői közalap.

(Benedek Sándor emlékirata a m. kir. miniszterelnök urhoz.)

Az állami tisztviselők mozgalmában évek hosszú sora óta veszek tevőleges részt s mint az Országos Egyesület társelnöke, irányító, sőt vezető hatáskörömben szereztem azt a tapasztalatot, miszerint a közéletlenség egyik főforrása az, hogy az állami tisztviselőknek nincsenek megfelelő társadalmi intézményei, melyek az állami tisztviselők osztályának, mint társadalmi egyednek, közjótékonyági és gazdasági szükségleteit kielégíthetnék.

Évek óta ismétlem tanácskozásainkban, hogy az állami tisztviselők nem várhatják összes életviszonyaiknak javítását és korrekívumát kizárólagosan az államtól, hanem az önsegély magasztos és hatékony elvén kell megvalósítani azokat az intézményeket, a melyeket helyzetük javítása céljából más néposztályok is társadalmi uton, egyesült erővel létesítenek. Ez az eszme, ez a kötelesség lebegett előttem, midőn az aradi körben 1906. évi október hó 7-én tartott előadásomban egy «államtisztviselői közalap» eszméjét vetettem fel.

Az állami tisztviselői közalap létesítésénél két szempont lebegett előttem. Egyik az, hogy az állami tisztviselői karnak az *önadóztatás* magasztos elvére kell helyezkednie, másik az, hogy ezen alap létesítésében az *állami segélyre* jogosan számíthatunk.

A magyar állami tisztviselői kar, habár küzd a fokozódó drágaság nehézségeivel, megértette a felvetett eszme nagy horderejét s a szegedi országos congressus egyhangulag elfogadta az önadóztatás gondolatát s határozatilag kimondta, hogy az államtisztviselői közalap létesítésére hajlandó minden 1000 korona fizetésből átengedni 2 koronát, a mely számszerűleg évenként circa 180—200 ezer korona hozzájárulást jelent.

Az államsegély méretének megállapításánál elsősorban is azokra a forrásokra vagyok bátor

Nagyméltóságod nagybecsü figyelmét felhívni a melyek már most rendelkezésre állanak s a melyeknek az államtisztviselői közalap keretébe bevonása a kir. kincstár minden megterhelhetése nélkül megtörténhetik. Ezek:

1. *A vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái segélyezésére szánt alap.* Ez alap Ő Kir. Felségének 1884-ben kelt ama legmagasabb elhatározásával létesült, hogy a jótékony-célú államsorsjáték jövedelmének egytized része állandóan a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái segélyezésére szolgáló alapra fordíttassék. Ez alap már az 1899. évben elérte az 1 millió koronát, jelenleg pedig felül van 1 és fél millió (1905 végén 1.468,053 korona 74 fillért tett). Ugyane célra fordítandó az 1904. évi VII. t.-c. 5. §-a értelmében a szolgálati biztosítékok folyósítása után a készpénzbiztosítéki alap állagánál mutatkozó felesleg, valamint a jogosultak által az elévülési időn belül fel nem vett biztosítékok és kamatok, a mely szakemberek nyilatkozata szerint körülbelül 900,000 koronára tehető.

Bátor vagyok itt külön felhívni Nagyméltóságod figyelmét arra a körülményre, hogy ez alapból a segélykiosztást Ő Felsége legmagasabb elhatározása folytán már akkor meg kellett volna kezdeni, midőn az 1899. évben az alap elérte az 1 millió koronát, a segélykiosztás azonban mind-egyed elmaradt, holott 1903. évben már az alap kezelésére vonatkozó szabályzat is elkészült s az Állami Tisztviselők Orsz. Egyesülete az 1906. év elején a segélykiosztás sürgős megkezdése s a szabályzat megfelelő módosítása iránt az alap kezelésével megbízott m. kir. pénzügyminiszter urhoz indokolt előterjesztéssel élt.

2. *Az «első 1797-ben életbelépett magyar nyugdíjintézet» ma 962,800 koronát tevő vagyona.* Ennek a nyugdíjintézetnek ma már csak egy férfi és tizenhét özvegy tagja van s ezek igényeinek kielégítése után a fennmaradó vagyon alapszabályszerűleg állami tisztviselői jótékony célra lesz fordítandó. Az alapot a m. kir. belügyminis-

ter ur kezeli. Semmi sem gátolja, hogy ez a vagyon az állami tisztviselői közalapba olvassassék és ott az alapszabály által megjelölt célt szolgálja.

Tisztelettel említem itt fel, miszerint a szóban forgó nyugdíjintézet felszabaduló vagyonának kezelése iránt az Állami Tisztviselők Orsz. Egyesülete s a Köztisztviselők Nyugdíjpótló és Segélyező Egyesülete közös kérvényt adott be a m. kir. belügy-minister urhoz, mely jelenleg 99,649/1907. szám alatt a m. kir. pénzügyminisiteriumban van tárgyalás alatt.

3. *A jövedéki birságalap*, melynek az 1907. évi szeptember hó végén tiszta vagyona 9,568,874 K 30 fillért tett s a mely alap a birságfeleslegekből évenként 160—200 ezer korona között változó összegekkel szaporodik.

A jövedéki birságalapból jelenleg csak a pénzügyőrség állományához tartozó állami alkalmazottak részesülnek, a mit a többi állami tisztviselők már régen közsérelemnek tekintenek, azt hangoztatván, hogy a pénzügyőrség különben is tetemes részt kap jutalék címén a jövedéki birságokból és hogy a jövedéki birságok nem csupán a pénzügyőrség ténykedésének folyamán, hanem közvetlen munkarészüik van azokban más pénzügyi tisztviselőknek, sőt még a jövedéki büntető-ügyekben illetékes bíróságoknak is.

Szerény nézetem szerint ezek az ellenvetések birnak bizonyos jogosultsággal s a birságalapnak az állami tisztviselői közalaphoz való csatolása a közös érdek szempontjából kifogás alá nem eshetik, sőt kívánatos. Esetleg fontolóra lehetne venni, *hogy a szerzett jogokra tekintettel, a pénzügyőrség tagjai részére nem volna-e indokolt a kezelési szabályokba bizonyos előnyöket biztosítani.*

Magától értetik, hogy ha már a jövedéki birságalap az állami tisztviselői közalap gyarapítására szolgál s a jövedéki birságok jövőben is ez alap gyarapítására lesznek fordítandók, hasonló elbánás alá vonassanak a birói és más közigazgatási bíróságok is, melyeket legalább részben szintén a közalap donatiójára lehetne fordítani.

Ugyanez a felfogásom a leletjutalékokról, melyeknek egy része minden sérelem nélkül a közalap pénztárába lenne utalható.

Ha tehát az 1—3. alatti vagyonelemeket az államtisztviselői közalaphoz csatoljuk, a közalap az államkincstár legkisebb hozzájárulása nélkül már most 12 millió korona alaptőkével rendelkezne.

Ez alapon a közalap évi bevételei az alaptőke kamataiból és a különböző hozzájárulásokból — feltéve, hogy az államkincstár is hajlandó

államsegély címén legalább akkora összeggel operálni, mint az állami tisztviselő kar — következőleg alakulnának:

a) az alaptőke 4 százalékos kamatai 480,000 K; b) a jótékonycélu államsorsjáték jövedelmének egytized része 40,000 K; c) a jövedéki birságfeleslegekből 180,000 K; d) más birságok és leletjutalékokból 100,000 K; e) az állami tisztviselői kar által felajánlott hozzájárulás 180,000 K; f) államsegély 180,000 K; összesen 1.160,000 K.

Ha ebből az 1 millió felüli összeget az alaptőke gyarapítására fordítanánk, évenként egy millió koronát tenne az az összeg, melyet az állami tisztviselői közalap jótékonyági és gazdasági célokra fordíthatna.

A jótékonyági célok megállapításánál abból indulok ki, hogy az államtisztviselői javadalom a szerint elég vagy elégtelen, a mint a tisztviselő életviszonyai rendes mederben haladnak vagy pedig anyagi csapások sujtják, a mint a tisztviselőnek kis vagy nagy családja van. Ez alapon általában a jótékonyági célok közé sorozom a betegsegélyt, a nevelési segélyt (családi pótlékot), tanulói ösztöndíjat, vagyontalan özvegyek és árvák segítségét.

A gazdasági célok közé sorozom a tisztviselői hitelviszonyok rendezését, házépítő és fogyasztási egyletek alakítását, nyugdíjpótló és temetkezési egyletek létesítését, tanulói internátusok felállítását, ingyenes jogsegélyt s minden olyan mozgalom pártolását és irányítását, mely az olcsóbb megélhetés elősegítésére alkalmasnak mutatkozik.

Szorosan sem a jótékonyági, sem a gazdasági célok közé nem tartozik, de mindenesetre terhelné a közalapot az a költség, melyet az állami tisztviselők jogviszonyainak biztonsága, a tisztviselői közvélemény egészséges kialakulása és a kulturális előhaladás szempontjából szükséges intézmények igényelnek.

Az államtisztviselői közalapot, előre megállapított kezelési szabályok és rendes évi költségvetés alapján, állandó intéző-bizottság (igazgatóság) kezelné, mely akként lenne szervezve, hogy az állam főfelügyeleti joga biztosíthatná, de a kinevezett tagok száma az Állami Tisztviselők Orsz. Egyesülete, esetleg még más tisztviselői egyletek által választott tagok számát meg nem haladhatná. Szóval érvényesülni kellene annak az elvnek, hogy az államtisztviselői közalap igazgatásában az állami tisztviselők bizalmi emberei tevőleges részt vehessenek.

Bizton hiszem, hogy egy ekként szervezett államtisztviselői közalap, mely az államkincstártól alig számbavehető anyagi áldozatot igényel, nagy-

ban elősegítené a tisztviselői kar megelégedését s hatékony bázisát képezné az államtisztviselői ügyek céltudatos társadalmi igazgatásának.

Hogy a közalap érdekkörébe bevonassanak-e az állami altisztek, szolgák és díjnokok, avagy ezek részére külön közalap létesíttessék, ezt nyílt kérdésnek hagytam, mely mindenestre komoly megfontolást igényel.

Benedek Sándor,

a közigazgatási bíróság ítélő bírja.

Az Állami Tisztviselők Orsz. Egyesületének

igazgató-választmánya f. évi december 1-én Batthyány Tivadar gróf elnöklete alatt ülést tartott. Jelen voltak a társelnökön: Benedek Sándoron kívül a következők:

Andor Endre dr., min. osztálytanácsos; Ballai Lajos dr., min. tanácsos; Detre László dr., pénzügyi titkár; Bíró Benedek dr., államszámszéki számtanácsos; Eisenhut Károly irodatiszt; Gabányi Gyula postatakarékp. irodatiszt; Hegyeshalmi Lajos dr., min. tanácsos; László Pál kir. tanácsos, pénzügyigazgató; Laub Rezső segédhivatali főigazgató, Nyikos Lajos dr., pénzügyi titkár; Mezriczky Elek pénzügyi számvizsgáló; Mocsári Béla min. osztálytanácsos; Nagy Gergely számellenőr; Hank Gyula pénzügyi tanácsos; Fejér Vilmos államnyomdai aligazgató; Robel Román pénzügyi tanácsos; Stassiák Jenő postatakarékpénztári számtanácsos; Szentkirályi Antal pénzügyi számtanácsos; Sztojkovits Tivadar táblai fordító; Strazimir Milán pénzügyi számvizsgáló; Szende Alajos curiai főigazgató és Csikvári Jákó lapszerkesztő.

Elnök: megnyitja az ülést. Meleg szavakban emlékezik meg elhalt Kossutányi Géza, nyug. táblai bíróról, a ki mint választmányi tag állandóan kivette részét a munkából. Emlékét kéri jegyzőkönyvileg megörökíteni, özvegyéhez pedig egy részvétirat elküldését. (Helyeslés.) A jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldi: Ballai Lajos dr. és Laub Rezső urakat. — A Kossutányi elhalálózása folytán megüresedett választmányi tagsági helyre behivatik Fejér József állami számvizsgáló tanácsos. Bejelenti, hogy Kassán örvendetes mozgalom indult egy ottani kör alakulása iránt. Az alakuló ülés f. hó 6-án lesz, melyre a központ is meg lett hívva. Indítványozza, hogy miután a két elnök éppen ezen a napon akadályozva van a Kassára való utazásban, kérjük fel Mocsári Bélát és Csikvári Jákót arra, hogy az Egyesületet képviseljék. (Helyeslés.) Az egyesületi élet fellendülését folyton örömmel tapasztalja. Az állami tisztviselői kategóriák legkülönbözőbbjei folyton egy-egy kérelemmel fordulnak hozzá. Így legutóbb is a pénzügyi kezelési gyakornokok, a fogházfelügyelők, az állami fogházak orvosai, a cukorgyári ellenőrök fordultak hozzá, mint az Országos Egyesület elnökéhez. Mindannyi a statusrendezésre vonatkozik. Ezek a levelek ad personam hozzá vannak ugyan intézve, de tulajdonképen az Egyesületet illetik és így azokat ezennel bemutatja. Célszerűbb volna, ha az ilyen levelek nem személyhez, hanem egyenesen az Orsz. Egyesülethez címeztetnének, mert így az ülés elérkeztéig az iroda azokat áttanulmányozhatná és javaslatot tehetne. — Hivatkozik a képviselőház pénzügyi bizottságának jelentésére, mely behatóan foglalkozott a tisztviselői kérdésekkel. Nagy kimutatást csatoltak ahhoz, a melyben ki lett mutatva, hogy az eddig hozott áldozaton tul menni nem lehet. Mérsékletre és óvatosságra hívta fel a jelentés a közvéleményt és a képviselőházat. Foglalkozott ezzel a jelentéssel és körül is írta a maga álláspontját, kifejtve azt a képviselőházban. Igen is, mi elsősorban mérlegeljük az állam teherviselő képességét is. Tulzásokba menni nem akarunk.

Tekintettel vagyunk az állam pénzügyi helyzetére. De vannak bizonyos kötelezettségek, a melyeket akkor is teljesíteni kell, ha az a munkaadónak nehezebbre esik. Visszafejlés mindenkor felháborodást idéz elő. A keretbe, a melyet adtak, belenyugszunk, de legyen statusrendezés az egész vonalon és ne legyenek kivételek. Ezt szorgalmaznunk kell. Az egyenlő elbánás miatt is kell valamit tenni. — Átérve a lakásbérek megállapítására, konstatálja, hogy az már megtörtént. Előre látja, hogy sok elégedetlenségnek lesz az forrása, mert sok a sérelem. — Ott van a pragmatika. Már két ízben szorgalmazta azt és sajnos, a nagybizottság máig sincs egybehíva. Ott van a tisztviselői hitelkérdés. Ezt már igazán megoldhatták volna és nem történt semmi. Ezek a kérdések azok, a melyek az Egyesületet kell, hogy foglalkoztassák. Átadja a szót Nyikos Lajos dr.-nak.

Nyikos Lajos dr.: A pénzügyi tisztviselők, nevezetesen pedig a fogalmazásiak, mozgalmat indítottak az előmeneteli viszonyok javítása iránt. Congressust is tartottak. Az 1909. évi költségvetés tárgyalása során a kormányelnök a statusrendezésre nézve egy jelentést adott át a pénzügyi bizottságnak, a melyben ki lett mutatva, hogy a pénzügyigazgatóságok fogalmazási tisztviselőinek létszámát milyen mértékben fogják rendezni. Ez a rendezés távol állott attól, a mit a congressuson kértek, de mégis némi megelégedést keltett. Azt hitte mindenki, hogy ez a jelentés szentírás. És jön most a költségvetés indokolása, a melyben legnagyobb meglepetésünkre az van mondva, hogy az állások rangidősebség szerint fognak betöltetni. Vagyis, a mit részünkre előirányoztak, azt ismét odaadják az amugy is jobb elbánásban részesülő központnak. Hát ha ez igazság, akkor nem ismerem már többé sérelmet. Hiszen ez az indokolás keresztül megy a számvizsgáló törvényen, a fennálló szabályokon és elveszi egyenesen tőlünk azt, a mivel szanalni akarták a mi régi bajainkat. Mondhatom, hogy ez az eljárás a legnagyobb elégedetlenséget, a legnagyobb elkeseredést idézte elő sorainkban. Csak konstatálni kívánja ezt, az elnökség bölcsességére bizva: mit is kellene most már ebben a tekintetben tenni.

Mezriczky Elek: Azt fejtegeti, hogy elvileg helyesnek találja a költségvetési indokolásban hangoztatott elvet, feltéve, hogy nemcsak a rangsort, de a szolgálati időt is számba veszik.

László Pál: Igaza van Nyikos dr. kollégának, mert a mi történt, az tényleg sérelmes a testületre. A központnak mindig kedvezőbb volt a helyzete, mint a vidéknek. Ha üres állás támadt, azt elvette előlünk a központ. Ez az oka, hogy ott statusrendezésre nem is volt szükség, nem is kérte azt senki. És mert mi voltunk a hátramaradtak, a statusrendezés nekünk lett ígérve. Most, az indokolásban elmondottak miatt az a kérdés: mi lesz a mi statusrendezésünkkel? Nincs kifogásunk a kormány által hangoztatott elv ellen. Ámde először reperálják a ma fennálló sérelmeket. Aztán, ha ez megtörtént, összecsapathatják a statusokat. Ez volna az igazság. Azt a kérelmet adja elő, juttassuk valahogy tudomására ezt a sérelmet a kormányelnöknek, hogy még idejekorán elálljon a szándékától.

Elnök: Tisztán látja a kérdést. A kívánság az, hogy a mai keretben szanalják először a bajokat és csak azután térjenek át az indokolásban hangoztatott elv alkalmazásához. Rövid uton tudomására fogja hozni a miniszterelnöknek ezt a kérdést és azon lesz, hogy a közelgő bajnak elejét vegye. (Élénk helyeslés).

Andor Endre dr.: Ha a ministeriumokban követnék

azt az elvet, a melyet a congressusi emlékiratban mi is hangoztattunk és mely szerint a ministeriumbeli magasabb állásokba a külszolgálatban alkalmazottak helyeztessenek, nem kellene most panaszkodnunk a vidék mellőztetéséről. Nem ártana erre is a ministerelnök figyelmét felhívni.

Titkár: Jelenti, hogy a kataszteri szakbizottságba a következők ajánltatnak: Bassó Bertalan pénzügyi tanácsos (Kassa); Rohonczy Géza (Szeged); gr. Haller Pál (Nyiregyháza); Békeffy Béla (Győr); Csermelyi Imre (Sopron); dr. Szörényi László (Székelyudvarhely); Erdélyi Árpád, Wille Lajos (Marosvásárhely); Hernig Andor (Nyiregyháza); Plathy István, Dedinszky Károly (Nyiregyháza); Csutkay Béla, Csatlós János (Beregszász); Péchy Pál (Nyiregyháza). Bemutatja titkár Stassiák Jenő és társainak kérvényét, a melyben sürgetik, hogy a nyugdíjrevízió kérdését tűzzék ki a legközelebbi közgyűlés napirendjére. Ez a kérvény így szól:

«Több oldalról, hogy a magas kormány részéről is azon kijelentés hangzott el, hogy a szolgálati pragmatika tanulmány tárgyát képezi s közel van azon idő, a mikor az a megvalósulás stádiumába lép. Örvendetes ez a hír, hogy valahára az illetékes körök is komolyan foglalkoznak a magyar állami tisztviselők jogviszonyának rendezéséről, de annak tárgyalása — már anyagánál fogva is — hosszabb időt vesz igénybe. Szerény véleményünk szerint, a tisztviselők nagyobb részének óhajával találkozunk, a midőn javasoljuk, hogy addig, míg a szolgálati pragmatika megvalósul, forduljunk kérvénnyel a magas kormányhoz az állami tisztviselők özvegyei és árvái helyzetének javítása érdekében. Ezt annyival inkább tehetjük, mert a magas kormány jóindulatáról meggyőz bennünket a Ministerelnök ur O Nagyméltóságának az 1909. évi költségvetés benyújtása alkalmával tett azon kijelentése, hogy «az állami tisztviselők özvegyei és árvái helyzetének javítása azon teendők közé tartozik, melyek sürgős elintézést várnak»; nemkülönben a hadügyminister O Nagyméltóságának — a katonai özvegyek és árvák helyzetének javítására irányuló törvényjavaslat előterjesztése alkalmával használt — azon szavai, hogy segítsenek a szegények legszegényebbein. A napról-napra súlyosabb megélhetési viszonyok mindig jobban és jobban éreztetik e nyugdíjtörvény rendelkezései alá tartozó összes állami alkalmazottakkal és családjaival, hogy ezen törvény egyes rendelkezései teljesen elavultak s valósággal «uri koldusokká» teszi őket. A szomszédos osztrák kartársaink már is egy modernebb alapra fektetett nyugdíjtörvény összes kedvezményét és áldásos gyümölcsét élvezik. Igaz ugyan az is, hogy az osztrák kartársaink ez új nyugdíjtörvényvel anyagi áldozatot is kénytelenek voltak vállalni. Legujabban Budapest székesfőváros is méltányos alapon oldotta meg köztisztviselői, tanárai és egyéb alkalmazottai nyugdíjszabályzatát, csak a magyar állami tisztviselőknek és szolgáknak nyugdíjviszonyai a régiéek még mindig. Szükségesnek tartjuk, hogy a nyugdíjnak javítása és rendezése érdekében minden lehetséges megtétessék, sőt anyagi áldozattól sem szabad visszariadnunk. Erre való tekintettel kérjük a tek. Igazgatóválasztmányt, hogy a hozandó nyugdíjtörvény sürgős elintézése érdekében a m. kir. állami tisztviselők 1907. évi szegedi II. congressusa határozatának folyományaként sziveskedjék e kérvény tárgyalását az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének legközelebb tartandó közgyűlésén napirendre tűzteni, illetőleg a nyugdíjtörvény-revizió érdekében a magas kormányhoz újabb kérvényt intézni. Mint-hogy pedig a legközelebb megtartandó közgyűlésen az igazgatóválasztmány is megválasztandó lesz, kérjük a tek. választmányt, hogy tekintve az ügy fontosságát, sziveskedjék a nyugdíjtörvény revízió-kérvény tárgyalását a választást megelőzőleg I. pontként napirendre tűzni, esetleg a több pont tárgyalását folytatólagosan a következő napra halasztani. Ha pedig ez bármily okból a javasolt módon végrehajtható nem volna, úgy kérjük a nyugdíjtörvény revízió-kérvény tárgyalását az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének alapszabályai 30. §-a értelmében összehívandó rendkívüli közgyűlésre kitűzni. 60 aláírás.

Elnök: Elnökségileg fel fogjuk kérni a megalakult szakbizottságok elnökeit, miként minden egyes megtartott ülésről, illetve az ezeken hozott határozatokról Egyesületünk hivatalos lapját értesítsék, hogy így a szakbizottságok működéséről a vidék is értesülhessen. Kéri az irodát, hogy e tekintetben intézkedjék. Egyéb tárgy nem lévén, az ülést bezárja. (Éljenzés!)

Kassai körünk megalakulása.

Nagy és sikeres munkát végzett Kassán *Bassó Bertalan* pénzügyi tanácsos és kartársai, a kik hónapokon át igyekeztek a Kassán levő állami tisztviselőket egy közös körbe terelni. Több mint 280 állami tisztviselő jelentkezett tagul és ebben a számban képviselve van az állami administratio minden ága.

Az alakuló közgyűlés folyó hó 6-án lett megtartva. A központot *Mocsári Béla* osztálytanácsos és *Csikvári Jákó* képviselte.

Az előmunkálatok végzése körül a legnagyobb érdem *Bassó Bertalan* barátunké. Hűséges segítő munkatársa volt *dr. Pap Illés* tanár, *Lekly Gyula* ipariskolai igazgató, valamint *Ilosvay József* számtanácsos. De nagy érdeme van a tagok számának gyarapodásában *Pál Imre* posta-távirda-igazgatónak is. A posta-távirda ugyanis 101 taggal van képviselve.

A kassai sajtó a legmelegebb érdeklődés hangján emlekezett meg az alakuló-gyűlésről. Elismerik, hogy Kassa város élete össze van forrva a tisztviselők életével, a kik minden kulturális intézményben oszlopos tényezők, a meny nyiben erkölcsi és anyagi hozzájárulásuk nélkül azok nem is prosperálhatnak. A központ kiküldöttjeiről az egyik lap így ír: «A központból részt vesz *Mocsári Béla* ministeri osztálytanácsos, a ki az Országos Egyesületnek kezdettől fogva agilis tagja és annak minden mozgalmában tevékeny részt vesz. Az ügy iránti meleg érdeklődés hozza őt most is városunkba, hogy gazdag tapasztalataival az ifjú egyesületnek segítségére lehessen. Vele érkezik *Csikvári Jákó* is, az «Állami Tisztviselők Lapjának» nagyérdemű szerkesztője és az Egyesületnek ma is egyik vezérfőfia, a kit a tisztviselők szószólójául ismer minden állami tisztviselő.»

Délután 3 órakor nyitotta meg *Bassó Bertalan* az alakuló ülést, melyen mintegy 150 tag jelent meg. Beszámol az előkészítő-bizottság eddigi működéséről és egyuttal felkéri a közgyűlést, intézzen kebeléből üdvözlő sürgőnyt *Baththyány Tivadar* grófhoz és *Benedek Sándor*hoz, az Országos Egyesület elnökeihez, a mit a közgyűlés egyhangulag helyeslőleg el is határozott. Az üdvözlő sürgöny így szólott: «Mai alakuló közgyűlésünk egyhangu határozatából szeretetteljes ragaszkodással üdvözlöljük Méltóságodban a magyar tisztviselők tántorithatlan vezérét». — Majd felkéri *Bassó* a jegyzőt? *Pap Illés* drt, hogy az előkészítő-bizottság eddigi működéséről szóló jelentését terjeszse elő.

Ez a jelentés egy minden tekintetben szépen megkonstruált munka volt. Kiterjeszkedett az nemcsak az eddig tett lépésekre, hanem ama feladatok jelzésére is, a melyek még megoldást várnak. «Az alakuló ülést — így szól a jelentés egy helyen — egybehívtuk. Együtt vagyunk nemcsak testi valónkban, hanem szívünkkel, lelkünkkel is részt veszünk benne. Ebből az alkalomból körünkben üdvözölhetjük, meleg kartársi szeretettel és ragaszkodással köszönhetjük Országos Egyesületünk érdemes küldöttjeit, a tisztviselőkar kipróbált harcosait és a kik személyesen nem vehetnek részt mai ülésünkön, az Országos Egyesület fő-

vezérei, lelkükben ők is közöttünk vannak. Felénk int a távolból buzdításuk, hogy kövessük őket a jó uton és felénk száll a mi fogadalmunk, hogy igyekezni fogunk legjobb erőnkől előmozdítani legjobb törekvéseiket...» A közgyűlés helyeslőleg vette tudomásul a jelentést és felmentette a bizottságot a további működés alól, megéljenzve Bassó Bertalant és Pap Illést.

Ezután üdvözlöi Bassó a központ kiküldöttjeit: Mocsári Bélát és Csikvári Jákót, kiknek eddigi szereplését elismerő szavakban méltatja. Majd felállott Mocsári és a következőket mondotta:

Tisztelt Közgyűlés! Szeretett Kartársaim! Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete igaz örömmel értesült arról, hogy ebben a történelmi nevezetességű nemes városban, a szép felvidék szép metropolisában, szintén megmozdultak az állami tisztviselők, hogy az egyesülésben, a tömörülésben rejlő erőre támaszkodva, megalakítsák a központnak kassai körét. Országos Egyesületünk nagyérdemű elnökei, gróf Batthyány Tivadar és Benedek Sándor urak akadályozva lévén a megjelenésben, az én csekélységemnek és Csikvári Jákó barátomnak jutott osztályrészünkül az a kitényítés, hogy ezen a díszes alakuló közgyűlésen a központot képviseljük. Kérjük Önöket: legyenek elnézők és a vezérek helyett elégedjenek meg ezuttal a szerény, de lelkes közkatonaikkal.

A mikor szerencsém van Országos Egyesületünk választmányának és elnökségének szívélyes üdvözlését átadni, a magam részéről is kartársi szívem teljes melegségével köszöntöm Önöket. Meg vagyok róla győződve, hogy a központ jelentékeny támaszt nyer a kassai alakulatban s ebben a biztos hitben kívánok az Önök körének sok szerencsét, sok sikert. Választmányi tagja lévén az Országos Egyesületnek, nem lehetek hivatott arra, hogy az Egyesület eddigi működése felől kritikát mondjak pro vagy kontra. Annyit azonban szabad talán mégis hangsúlyoznom, hogy az Országos Egyesület kitaró, lelkes buzgalma által elért eredményeket elfogulatlan gondolkozással kicsinyelni nem lehet, nem szabad. A fizetésemelés, a lakberek javítása és a statusrendezés megkezdése mindenesetre olyan vívmányok, melyek alkalmasak arra, hogy az állam hűséges munkásaira végre jobb napok, szebb napok derüljenek. Ámde ezekkel jogosult igényeink még kielégítve nincsenek. Küzdelmünket — melyről melleleg megjegyzem, hogy sohasem lépte át a törvényesség és józan megfontoltság határait — folytatnunk kell a szolgálati pragmatikáért, a nyugdíjtörvény revíziójáért és egyes, javunkra szolgáló társadalmi intézmények létesítéséért. A szolgálati pragmatika méltán nevezhető az alkotmánybiztosítékok egyikének. Létesítése tehát nemcsak a tisztviselőknek, de az államnak is érdekében áll. Birjuk is a miniszterelnök ur ó Excellenciájának ígéretét, hogy a pragmatikát a nemzeti kormánytól megkapjuk. Én — a ki a pragmatika-tervezet kidolgozásában mint az albizottság tagja részt vettem — merem állítani, hogy ez az alkotás olyan nagy munka, hogy azt máról-holnapra megvalósítani, törvényt tenni nem lehet. Legyünk türellemmel tehát, mert e tekintetben nyugtalan-ságra nincs okunk; — a mi késik, nem mulik.

Szorgalmazni, kérni fogjuk a nyugdíjtörvény revízióját akár a pragmatika keretén belül, akár különálló törvényben. Kérni fogjuk a teljes nyugdíjra jogosító időnek 35 évre való leszállítását; az özvegyi nyugdíjnak emelését és a gyermeknevelési járuléknak szabályozását. A régi magyar törvények az özvegygyel szemben mindig lovagias nagylelkűségre helyezkedtek. A mostani nyugdíjtörvény azonban az özvegyekkel és az árvákkal szűkkeblűen bánik, úgy, hogy a mai kulcsok mellett még egy magas állású tisztviselő özvegyére és árváira is csak a szükség és nélkülözés vár a családfő kidőlte esetén. A nagy gondosság, melylyel szeretteink sorsán csügünk, kötelességünk teszi, hogy az ő jövőjük biztosítását is sürgessük. A társadalmi intézmények közül, melyeket állami támogatással létesítenünk kell, csak az internátusoknak és egy hatalmas nagy tisztviselői banknak szükségét említem meg. Nem akarva szíves türelmükkel visszaélni, csak nagy vonásokban szóltam úgy a multról, mint a jövőről. További küzdelmeinkben teljes bizodalommal számítunk most már az

Önök testvéri támogatására is. Legyen és maradjon nekünk is jelmondatunk mindörökké: *Viribus unitis!*

*

Mocsári beszéde után következett az alapszabálytervezet letárgyalása, mely lényegtelen változtatással meg is történt, Bassó B. indítványára ekkor megválasztott diszelnöknek: Batthyány Tivadar gróf és Szalay László főispán. Ezután következett az elnöki szék betöltése. Egyhangulag Hedry Lőrinc táblai bíró lett elnökké megválasztva, a ki elfoglalva az elnöki széket, valóságos programbeszédben fejtette ki a most alakult kör, valamint az Országos Egyesület jövő feladatait. A szolgálati pragmatika, a nyugdíjtörvény revíziója, az internátusok, a hitelkérdés, tisztviselőtelepek stb. mind oly kérdések, a melyek megoldást várnak.

Altdorfer István táblai bíró indítványára elismerést és köszönetet szavazott a közgyűlés Bassó Bertalannak és Pap Illés dr.-nak, mint a kik az előkészítés munkálatait oly nagy sikerrel végezték. Ezután következett a tisztikar és választmány megválasztása.

A megejtett választás a következő eredménnyel járt. Megválasztva lett: társelnöknek: Pál Imre posta- és táviráda igazgató; alelnököknek Bassó Bertalan pénzügyi tanácsos, Zalka Zsigmond gazd. akad. h. igazgató; titkár: dr. Pap Illés főreáliskolai tanár; II-od titkár: Demkó Oszkár pénzügyi számtiszt; pénztárnok: Magyar János m. kir. adóhivatali segéd; ellenőr: Lesskó Béla posta-táviráda számvizsgáló; számvizsgálók: Fabinyi Gyula polg. isk. tanár, elnök, Székely Ede posta-táviráda számtanácsos, Bajdik Endre pénzügyi számvizsgáló, h. főnök; ügyvéd: dr. Bassó Imre ügyvéd. Igazgatóválasztmányi tagok: Altdorfer István itélő táblabíró, Böbita Endre főreáliskolai tanár, Borsits Ignác p. t. főpénztárnok, Czeha János p. t. s. tiszt, P. Csorja Károly polg. isk. tanár, Fazekas Kálmán p. t. főtiszt, Hollacsek Lujza p. t. kezelőnő, Homolay Gábor p. ü. irodavezető, Horváth György járásbíró, Ilosvay József p. ü. számtanácsos, dr. Kérészy Zoltán jogakadémiai igazgató-tanár, Kléberszberg Géza p. t. titkár, Koczka József telekkönyvvezető, Laczkó András p. t. ellenőr, Lekly Gyula felső ipariskolai igazgató, Lestyán István p. t. tiszt, Mihaelisz Árpád p. ü. fogalmazó, dr. Nyiredy Jenő gazd. akad. tanár, Politzer Lajos főmérnök, Remenár Géza kat. mérnök, Szurovy Gyula kat. helysz. titkár, dr. Tildy Vince p. t. tanácsos, Turóczy Gyula m. kir. adótárnok, Vörös Pál gazd. akad. tanár, Zgolay Géza p. t. felügyelő, Zsigmondy Zsigmond p. t. s. tiszt. Több tárgy nem lévén, elnök a közgyűlést bezárja.

Este díszes bankett volt, melyen mintegy százhuszan vettek részt.

Egyesületi élet.

× Az *Állami Tisztviselők Országos Egyesületé*-nek szakbizottságai egymás után megalakulnak. Így megalakult e napokban az *igazságügyi kezelési tisztviselők szakbizottsága*, Szende Alajos curiai segédhivatali főigazgató elnökléte alatt. Az előadói tisztelet Bogárdi Jákó irodatiszt vállalta magára. Elhatározta a szakbizottság, hogy bemutatja az Országos Egyesületnek azt a memorandumot, a melyet a kezelési tisztviselők legutóbb küldöttsegileg adtak át az igazságügyminiszternek. A *pénzügyi fogalmazási tisztviselők szakbizottsága* szintén megtartotta alakuló ülését, melyen elnökül Bajza István dr. kir. tanácsos, pécsi pénzügyigazgató, alelnökül: Suhajda József pénzügyi titkár, előadóul: dr. Dénes István segédtitkár és jegyzőül dr. Kőszeghy Andor pénzügyi segédtitkár lett megválasztva. Ugy érte-

sülünk, hogy dr. Bajza István az öt ért megtszítettetés elől kitért és László Pál kir. tan. pénzügyigazgatóhoz intézett levelében ezt elhárítja magától, még pedig tér és időbeli, szellemi és testi, anyagi és fizikai gátak miatt, mert ezen elnökszítettnek nem tudna úgy megfelelni, a mint kellene. Arra kéri már most Lászlót, értesítse erről a szakbizottságot azon fogadalomszerű kijelentése kapcsán, hogy hálattelt szívében örök emlékül megőrzi a megtszítettetés és mint egyszerű tagja e bizottságnak a munkában a jövőben is kéri és kiveszi a maga részét és már legközelebb is egy nagyfontosságú tisztviselői érdekekben ottani tárgyalás céljából be fogja nyújtani javaslatát. A szakbizottság bizonyára sajnálattal veszi majd tudomásul az elnökszítettől történt ezen lemondást. A *postatakarékpénztári szakbizottság* Stassiák Jenő számtanácsos elnöklete alatt alakult meg, mely ülésen előadól dr. Gáspár Ferenc postatakarékpénztári tiszt lett megválasztva. Az első ülésen a statusrendezés kérdését tárgyalták és az erre vonatkozó javaslatot be is adták az Országos Egyesületnek. A *pénzügyi kezelési tisztviselői szakbizottsága* alakuló ülésen elnöknek Jülek János pénzügyi irodatiszt, előadónak Weichsel Izidor irodatiszt lett megválasztva. Az adóhivatali tisztviselői szakbizottsága érthetetlen okokból Nagyenyedre lett egybehíva. Ott aztán, a központhoz érkezett távirati jelentés szerint, megválasztott elnöknek Sándor Ignác tárnok, előadónak: Eigner J. adótiszt. Az erdészeti szakbizottság tagjai azt a kívánságukat fejezték ki, hogy kéressék fel az elnöki tisztség elvállalására Ungvári A. miniszteri tanácsos, erdőigazgató. E tekintetben intézkedés is történt.

Apróságok.

Kupecz Ödön pénzügyminiszteri államtitkár, az elmúlt hetekben ünnepelte állami szolgálatbalépésének 40-ik évfordulóját.

Mint mindenben, itt is korrektul, uri módon járt el. Jelentkezett a miniszternél.

— Kegyelmes uram, betöltöttem szolgálatom 40-ik esztendejét. Megérettem a nyugdíjaztatásra, kérlek, rendelkez velem...

Wekerle mosolyogva fogadta az ő tanácsosa és régi barátja jelentkezését. Majd nagy elfoglaltságot színlelve, így válaszolt:

— Nekem most nincs időm a te nyugdíjaztatásoddal foglalkozni, kérlek, dolgozz csak tovább!...

És történt, hogy néhány nap múlva *Vöröss Sándor* miniszteri tanácsos is fogadtatást kért a kegyelmes urnál. Ugyanazon okokból, mint Kupecz.

— Kegyelmes uram, betöltöttem a 40-ik évet. Ezt jöttem jelenteni.

— Igen, igen. No persze, 40 év sok idő, képzelem, mily szívesen mégysz a nyugalomba. Hát csak légy türelmemel, egy-két napig várj, akkorra majd megcsinálom a nyugdíjaztatásodat...

Igy distingvál Wekerle. És mondanunk sem kell, hogy mindkét jelentkező megértette a kormányelnök diplomatikusan kifejezésre juttatott óhaját. *Vöröss Sándor* ment, *Kupecz* maradt.

VEGYES.

* **Az állami tisztviselők** hitelkérdését hozta ismét napirendre Országos Egyesületünk győri köre. Az a javaslata, hogy a központ terjeszzen újból emlékiratot a kormány elé. Ennek a tervezetét Zádor Mór és Milcsevics János pénzügyi titkárok ki is dolgozták, a kör pedig megküldötte azt az összes vidéki köröknek. Szól pedig ez az emlékirat-tervezet következőképen: «Az állami tisztviselők anyagi helyzetének gyökeres rendezése ma már nem osztály-

érdek, hanem nemzeti közérdek. Hálásan elismerjük, hogy a kormány igen sokat tett érdekünkben és némileg rendezte fizetésünket, rendezte lakbérünket. Tudjuk és méltányoljuk azt is, hogy itt az «államháztartás egyensúlya» is számba jön s hogy a hirtelen reform igen nagy összegeket képvisel az állami költségvetésben. De mégsem értjük a kormányelnök ur azon kijelentését, hogy az állami tisztviselők anyagi helyzetének rendezése befejezettnek tekintendő. Mert hiszen az állami tisztviselők anyagi helyzetén nemcsak a fizetés és lakbér emelésével lehet és kell segíteni, hanem a mi még ennél is sokkal fontosabb: a hitelviszonyok rendezése által. Ki kell ragadni a tisztviselőt az eladósodás posványából és meg kell menteni az uzsorás fojtó körmei közül. Már pedig ehhez csak a kormány jóakarata szükséges, — semmiféle terhet nem ró az államra; mert valamint az állam pénztári fölöslegeit 2—3%-os kamattal mellett a nagy bankokban elhelyezi, ép úgy lehetne ugyanily kamattal mellett egy állami tisztviselői egyesületnek is kölcsönt adni és a mint a megyei tisztviselők részére két milliót szavazott meg az állam, hogy abból hiteligényeit kielégítse, miért ne részesülhetne ezen kedvezményben az állami tisztviselő is? Eltekintve attól, hogy az általános megélhetési viszonyok Ausztriában kedvezőbbek és hogy az osztrák tisztviselő fizetése egy teljes fokozattal magasabb, megelőztek minket abban a kedvezményben is, hogy az osztrák állam segélyezése mellett a folyó évben megalakult «az osztrák állami tisztviselők hitelintézete», a mely hitelintezetnek a tisztviselő kamat- és életbiztosítási díjt pótló veszélyeztetési díjjal együtt a nyert hitelösszegeből csak 5% -ot fizet. Nem maga a szegény, az állami inferioritás gondolata az, a mi bennünket bánt, ámbár az állami tekintély sem csekély dolog. De bánt az, hogy ugyanakkor, a mikor az osztrák tisztviselők velünk szemben folyton nagy előnyben részesülnek, a mikor az osztrák katonatisztek javadalmait a magunk pénzével segítjük emelni, a magyar állami tisztviselők meghagyatnak ebben a nyomorban és inferiorításban. Mindenki tudja, hogy a magyar állami tisztviselők 70%-a az eladósodás gyötrelmei között él és annak dacára mindenki ismeri azt a kitartó, szorgalmat és megfeszített munkát, a mit a tisztviselő zugolódás nélkül végez, hogy magának és övéinek megszerezhesse a mindennapi kenyeret. De az is ismeretes mindenki előtt, hogy az állami tisztviselő, bár lerongyolódott és éhségtől gyötört családjának ruhát, kenyeret adni alig képes, hivatalában ezerekkel játszik és a kísértésnek ezer ördöge kínálja feléje vesztegető kezét, mégis lelki egyensúlyának megbillenése oly igen ritka. És most kérjük: szabad-e tűrni, hogy az állami tisztviselők az eladósodás posványába továbbra is alá merüljenek és megsemmisüljenek? Lehet-e továbbra is tétlen nézni a beteg, elnyomorodott nemzet testét? Nem! Mert betegsége nem a vért megrontó ragályos kór, hanem a becsületes küzdelemben kifáradt és megtört ember erőtlensége. És ép ezért nem lehet az, hogy a kormány továbbra is fetrengeni engedje a nyomor nyosolyáján a tisztviselőt, meg kell, hogy adja a gyógyírt sebeire, hogy félkoldus állapotából kimenekülve, védő pajzsa lehessen a magyar nemzetnek!»

* **Szolgálati jubileumok.** Elöttünk fekszik a magyar kir. pénzügyminiszterium fogalmazási tisztviselőinek az 1908. évi állami költségvetés alapján készült «*Rangsorozati névjegyzéke*». 1253 tisztviselőről számol be ez a jegyzék, a melyen egy igen célszerű újítást látunk: ki van tüntetve mindenkinél a *szolgálati idő kezdete*. Okos és helyes dolog volt ezzel a rovatval bővíteni a jegyzéket, mert ez sokszor

sokat, nagyon sokat mondó... Látjuk ebből, hogy a ministeri tanácsosok közül *ketten* szolgálják a 42-ik évet. *Berkes Antal* pénzügyi főtanácsos (dohányjöv.) f. hó 19-én éri el a 41 évet. Kilenc pénzügyigazgató már jóval túl van a 41 éves szolgálati időn. *Szabó Imre* osztálytanácsos az elmúlt hóban érte el szolgálatának 30-ik évfordulóját. Tehát csendben, feltűnés nélkül jubilált. Ugyancsak az elmúlt hóban jubilált *Maksay Domokos* pénzügyi főtanácsos is Kolozsvárott, a ki szintén 30 esztendeje szolgál. *Adám Kristóf* (Pécs) és *Schlauf Győző* (Kolozsvár) pénzügyi tanácsosok f. hó 4-én, illetve 1-én jubiláltak. Az első 30, a második 40 éve szolgál. És jubilálhat dec. 24-én *Tekus Vince* pénzügyi titkár Szekszárdon (35 éve szolgál), míg *Nemesszeghy István* győri pénzügyi titkár egyenesen eltusolta azt, hogy november 13-án érte el szolgálatának 35-ik esztendejét. Pedig hiába tette, mert ime, most kiderült a turpissága. — *Kubinyi Béla* már szeptemberben érte el a négy X-et, *Valló István* egri pénzügyi titkár pedig e hó 13-án szolgálja le a 35-ik évet. Ugyancsak szolgálatuk 35-ik évfordulóját ünnepelhetik e hó 10-én: *Bartha János* pénzügyi titkár Komáromban; 22-én: *Botka István* pénzügyi titkár Aradon és 30-án: *Nagy János* ügyész Temesvárott, valamint 6-án: *Horváth Gyula* pénzügyi titkár Gyulán. Kollegája: *Blajer Gyula*, a november 1-én bekövetkezett 35-ik évfordulót egyszerűen elhallgatta. Hát mi leleplezzük ezennel, mert 35 éven át magyar állami tisztviselőnek lenni, tisztességgel, becsülettel: ez már magában olyan érdem, a mely érdemes arra, hogy azt méltassuk... A szolnokiaknak is jut a jubilálásból. December 11-én lesz 25 éve, hogy *Szamota Ludmill* pénzügyi titkár szolgál. Hasonló sorsban van *Filép Gábor* kolozsvári titkár is, a ki azonban már két hóval ezelőtt jubilálta a 25 esztendőt. — A negyvenedik esztendőt szolgálja le e hó 16-án *Vladár Sándor* pozsonyi pénzügyi titkár (helyszínelési felügyelő). A *bányakapitányi* tisztviselők névjegyzékéből látjuk, hogy ebben a szakmában is vannak 41 éves szolgálók. Ilyen mindenekelőtt *Oelberg Gusztáv*, zalatnai bányakapitány. Harminc éves jubileumát ülte az elmúlt hóban *Madán Ferenc* nagybányai bányakapitány, a kinek egyébként szolgálati ideje 1874-től számít. — A *fogyasztási* adóhivatalok létszámában *Várnai Jakab* f. hó 21-én 42-ik szolgálati évét éri el. Az állami hidaknál az igazgató 41 éve szolgál, egy tiszt pedig már 43-ik éve. A *sójóvedéknél* december 30-án jubilálhat *Szépfahty Ignác* rózsashegyi sótárnok, 35 éve szolgál. — Huszonöt éve van szolgálatban *Arkosi Gusztáv* mérnök Marosújvárott, a ki az elmúlt hó 12-én jubilálhatott. — A *pénzügyőri felügyelők* és biztosok névjegyzékéből azt látjuk, hogy a beregszászi pénzügyőri főbiztos: *Deogáró László*, f. hó 4-én ünnepelte szolgálatának 35-ik évfordulóját; ugyanezt cselekedte az elmúlt hó 17-én *Kozma Albert* Sepsiszentgyörgyön, valamint eléri a 25-ik évfordulót folyó hó 20-án *Szentpályi Zsigmond* székelyudvarhelyi, 9-én pedig ugyancsak a 25-ik évet *Csegezy Gyula* egeri főbiztos. — A *posta- és távirtda* állami személyzetének rangsor szerint készült névjegyzékéből látjuk, hogy a VI. fizetési osztálybeli igazgatók közül ketten szolgálnak 40, egy pedig 41 évet. *Oberhäuser Lajos* e hó 28-án éri el szolgálatának 40-ik évfordulóját. Tehát jubilálhat. *Glauber Vince* posta-távirtda tanácsos december 14-én ünnepelheti szolgálatának 30-ik évfordulóját, valamint *Duronelly Alajos* is (december 1-én) a 25-ik évet. A titkárok között csak egy 25 szolgálati évvel bíró van, a mi elég feltűnő szépséghibája a névjegyzéknek. De ezzel szemben van aztán unikumnak egy 25 éves segédtitkár... A számvevőségeknél már találunk

40 éves szolgálattal bíró főszámvető, sőt a kezelésnél van 1866 óta szolgáló főpénztárnok és 40—41 évi szolgálattal bíró 8 főfelügyelő. A felügyelők között van 46 évi szolgálattal bíró is, ezenkívül pedig 18-an, a kik 40—42 éve szolgálnak.

* Az adóhivatali segéd cím eltörlését sürgette *Kemény József* győri és *Megyery Miklós* debreceni m. kir. adóhivatali segéd lapunkban és mert azt tapasztalták, hogy a felszólalás széles körökben helyeslésre talált, külön felhívást is intéztek kartársaikhoz. Ennek a mozgalomnak az eredménye most egy szépen szerkesztett, a m. kir. pénzügyminiszterhez intézett kérvény, melyet *Megyery Miklós* kartársunk azon kérelemmel küldött Csikvári Jákóhoz, lapunk felelős szerkesztőjéhez, hogy azt az Országos Egyesület útján terjeszse fel a miniszterhez. A kérvény átvételét nyugtázva, kijelenthetjük, hogy azt Csikvári Jákó legközelebb bemutatja az igazgató-választmánynak, a mely azt bizonyára a legjobb indulattal fogja kezelni. Maga a kérvény szövege így szól:

«Mély alázattal alulírott m. kir. adóhivatali *segédek* esedezve járunk Kegyelmes Urunk elé: méltóztassék hivatali állásunk elnevezésének megváltoztatásával, azt «*m. kir. adóhivatali ellenőr*» címben megállapítani... Minden művelt embernek, legyen bár sorsa alárendelt, helyzete függő, legbecesebb kincse az a megbecsülés, a melyben környezetétől részesül. Erre a megbecsülésre az állam szerény szolgájának annál is inkább szüksége van, mert hivatalos működése állandó összeköttetésben tartja a teherviselő polgárság minden rétegével. Ha a tisztviselő nem tudja megszerezni és megőrizni a működésében nélkülözhetlen tekintélyt, annak bizonyára kihatása van szolgálatának eredményére. Mély tisztelettel vagyunk bátrak Nagyméltóságod bölcs átlátására bizni, annak a mérlegelését, hogy a mi hivatali állásunk *mai elnevezése* mennyire nem öregbiti sem állásunk, sem személyünk tekintélyét. Kegyes engedelmével mégis bátorkodunk arra mutatni, hogy ez az elnevezés, a mely talán egyidős az adóhivatali szervezettel, mennyire nem fejezi ki azt, a mit kifejezni kívánnak vele; nem fejezi ki viselőjének sem tevékenysége körét, sem munkájának természetét, sem rangbeli állását. Ellenben alkalmas arra, hogy a velünk hivatalos és társadalmi érintkezésben levő közenség félreértse, ki nevezésünket — a mint nyilvánosságra kerül — *lefokozásnak* tekintse; alkalmas arra, hogy többé-kevésbé bántó félremagyarázások és megjegyzések tárgyaiként píruljunk keljen akkor, a mikor annak kellene örülnünk, hogy egy fokkal előbbre léptünk és javadalmunk gyarapodott — és píruljunk minden véletlenért, a mely állásunk elnevezésének eredetét, értelmét firtatja, annál is inkább, mert a *segéd* elnevezés az ipari és kereskedelmi pályákon a mesterségökben felszabadult inasok számára van léfooglalva. Félreértésre ad alkalmat az a körülmény is, hogy egyéb szolgálati ágazatokban (vámhivatali, dohányjövédéki, stb.) a XI. fizetési osztályban levő tisztviselők a *segédtitké*, a posta-távirtda intézménynél pedig a 4 középiskolás minősítésű tisztviselők viselik ezt az elnevezést, de itt is a magyar nyelv szellemének megfelelő összetételben; s velük szemben a tisztek magasabb rangfokozatban vannak, míg nálunk épp fordított a helyzet. A mi állásunk elnevezése tehát nem csupán a laikusokat tartja joggal kétségben állásunk valódi lényege felől. Nagyméltóságod atyai gondoskodása folytán az adóhivatali tisztikar előmenetelének javítása céljából 1907-ben 80, a f. évben 120 adótiszt neveztetett ki segéddé, az 1909. évi költségvetésben 727 ilyen állás irányoztatott elő; számunk a végleges statusrendezés alkalmával még emelkedni fog. Nyolcszáz, szolgálatában és megbízhatóságban kipróbált tisztviselőnek és hozzátartozóinak szerénykedő kívánsága áll, ime, Kegyelmes Urunk előtt. Esedezve kérjük, kegyeskedjék elhatározni, hogy állásunk elnevezése ezentúl — a rokon számvevőségi szolgálat analogiájának is megfelelően — a m. kir. *adóhivatali ellenőr* legyen. Reménykedésünk szerint Kegyelmes Urunk ez elhatározásával egyszerre megszűnnék a fentebb vázolt számos visszasság. És ezeken fölül azok

a kartársak, a kik a jövőben a IX. fizetési osztályból elsőosztályú pénztárnoki állásra óhajtanak kineveztetni, nem kényszerülnének átmenetileg — költséges áthelyezés árán is — mai értelemben vett ellenőri állást elfoglalni, csak azért, hogy a mai gyakorlatnak megfelelően, pénztárnokokká kinevezhetők legyenek. Engedje meg Kegyelmes Urunk, a kinek nevéhez fűződik előmenetelünk rendezésének korszakos alkotása, mikép végül újra kifejezhessük reményünket, hogy a mi kérésünk teljesítését, a mely az állam igazgatásában minden nehézség nélkül megoldható, de reánk és családunkra — valamint az utánunk jövő kartársainkra — nem csekély jelentőségű, szintén Nagyméltóságod atyai kezéből nyerhessük el. Vagyunk Nagyméltóságod legalázatosabb szolgálói, a m. kir. adóhivatali segédek nevében és megbízásából: *Megyeri Miklós, Kemény József*. A már közlötteken kívül maig a következők jelentették be hozzájárulásukat és adtak megbízást a kérvény benyújtásához: *Pécsről*: Feisthammel M., Farkas T., Walter K., Stefán Péter, Zorkóczy Béla, Sárkány Gábor; *Dicsőszentmártonból*: Vaszika Vilmos, Molnár János; *Marosludasról*: Szabó Balázs; *Hajdusoboszlórol*: Balajti Mihály; *Szegedről*: Pethő Ferenc, Schreiber Ádám, Habel János, Szilvágyi Rezső, Felsmann Alfréd; *Naszódról*: Bachis János; *Nagy-szentmiklósról*: Tóth Béla, Koos Lajos, Téglás Gábor, Szkotniczky József; *Csikszederáról*: Ambruss Dénes, Wéger János; *Kismartonból*: Horváth Vendel; *Temeskubinból*: Enderla József, Pillya György; *Kaposvárról*: Vangyel Uzád, Mihály János, Geréb Ármin, Karabás Tamás; *Orosházáról*: Gombkötő Mihály; *Debreczenből*: Áts Nagy Károly, Nádler Károly, Szabó Antal, Jaspary Lajos; *Bánffy-hunyadról*: Bethlendy Ferenc; *Tordáról*: Csutak Lajos, Thurzay Aladár, Kassai F. Árpád; *Szászsebes*: Gólm Mór, továbbá a *kisvárdai* segédek.

* **A statusrendezésre** vonatkozólag a miniszterelnök által tett nyilatkozatra Felber Nándor pénzügyi számtanácsos az Állami Tisztviselők Lapja f. évi 33. számában azt az észrevételt és sérelmet vetette fel, hogy a számvétségű tisztviselők az adóhivataliakkal, állampénztáriakkal, avagy fővármivataliakkal egy statusba nem sorozhatók, mivel az 1883. I. t.-c. 17. §-a szerint ők nagyobb kvalifikációval bírnak, a mennyiben tudvalevőleg államszámvitel-tani vizsgát is tesznek. Hát most már, ha ez tényleg így volna, kérném szeretettel, hogy azon adóhivatali tisztviselők, a kik államszámvitel-tani vizsgát is tettek, milyen statusba volnának egyesíthetők? Mert azok a saját szakvizsgájukon kívül még az államszámvitel-tani vizsgát is letették. Szerény nézetem szerint az államszámvitel-tan talán épen olyan szakvizsga, mint teszem fel az adóhivatali, avagy fővármivatali; és talán nem vonatkozik az általános kvalifikáció mérlegelésére. A miniszterelnök ur igen helyesen nyilatkozott és az egyes pénzügyi szakok haladásában mutatkozó nagy és megokolatlan eltéréseket csakis az általános kvalifikációnak megfelelő statusegyesítéssel lehetne némileg eltüntetni. *Pabulics Pál*, m. kir. adótiszt.

* **Őfelsége** a király, midőn legutóbb a császárbüblem alkalmából küldöttségileg hódolt előtte az osztrák tisztviselőkar, a többi között a következőképen jellemezte az állami tisztviselőt: «A tisztviselő kezébe van letéve az állampolgárok java és üdve. Önöket részesítik az állampolgárok bizalmukban. Önöket a társadalom diszes helylyel tünteti ki. Csak az a jó tisztviselő, a ki érzi a kötelezettség súlyát, a mely a bizalomból folyik. Az önök működésének kezdő és végpontja csak a törvény s semmi más, mint a törvény nem lehet. Minél élénkebbé válik a pártélet, annál szilárdabban kell, hogy önök a pártatlan törvényesség alapjára álljanak. Ebben a legjobb támpontra találnak és ezért elismerést és hálát érdemelnek. Népeim összes fiai

számára nyitva áll a közpálya. Tisztviselő-seregem kell hogy magába ölelje minden nemzet fiait, a kik a nélkül, hogy megfélekednének származásukról, mindig annak tudatában legyenek, hogy a nagy közösség általános érdekeit szolgálják és hogy a hivatal nem lehet sohasem valamely párthoz tartozó. Nem a nemzeti érzés, hanem a nemzetiségi viszály kell, hogy számüzve legyen a hivatalból. Ha visszatekintek a hivatalban töltött hatvan évre, élénken szemembe tűnik annak tudata, hogy mennyire megnövekedett a közszolgálati ágak kötelezettségeinek köre és jelentősége. Minél nagyobb lesz a tisztviselőtestület, annál fontosabb lesz a közösség érteinek ápolása, a szoros összetartozandóság, az élénk osztályöntudat, valamint az egyeseknek alkalmazkodása az egészhez és az a fegyelem, a mely meggyőződéssel és szabad akaratlan fölépülve, magát a köteleesség parancsának aláveti. Így seregettek önök évszázadokon át változatlan hűséggel és sokszor kipróbált ragaszkodással és vajha az osztrák tisztviselőség örök időkre a népek biztos menedéke, az állam ügyes szolgálója és minden utódom hűségese segítője lenne».

* **A pénzügyigazgatás köréből.** Kovács József, komáromi volt pénzügyigazgató, nyugdíjaztatása alkalmával a következő levelet intézte lapunk felelős szerkesztőjéhez: «Végre sok huza-vona után, 40 évi szolgálat alapján, saját kérelmemre nyugalomba helyeztek s Komáromból elköltözöm. Nagy sajnálattal bár, de meg kell válnom az activ állami tisztviselő gárdájától, a mely gárdának az érdekeit ragyogó aranytollal szíved, lelked ifjui lángoló hevével régóta oly eredményesen szolgálod s hiszem, hogy a közvélemény megpuhításával ezentul még nagyobb eredményel fogod szolgálni. Ez alkalomból arra kérlek, légy kegyes engem baráti jóindulatodban és jó emlékedben ezentul is megtartani, a mint én is maradok Tahitótfalu, 1908. december 4-én, tisztelő igaz híved: Kovács József nyugalmazott m. kir. pénzügyigazgató.» — *Vöröss Sándor és Perleberg Artur dr.*, pénzügyministeri tanácsosok, nyugalmaztatásuk alkalmával a Lipót-rend lovagkeresztjét kapták. — A győri pénzügyigazgatóság tisztikara, *Kenézy Csátár* pénzügyi tanácsos vezetése alatt, Andor-napján tisztelt *Rády Andor* kir. tanácsos pénzügyigazgatónál, hogy őt nevenapja alkalmából üdvözölje. Hasonló módon cselekedtek a beregszásziak, a kik Endre-napján *Vladár Endre* pénzügyigazgatót keresték fel. Itt *Gluga Tivadár* pénzügyi tanácsos fejezte ki a tisztikar jó kívánatait.

* **Nyugdíjazás.** Nyugdíjba léptek: Berlogia Ábrahám curiai bíró; Pataki Gyula budapesti, Horváth Kálmán kolozsvári ítélőtáblai bírák; Csanády Ákos egri és Keresztessy Lajos sátorlajuhelyi törvényszéki bíró; Laczkó Antal budapesti IV. kerületi és Szabó József zombori járásbíró; Neumer Aladár zsablyai járásbírói jegyző; Wertz János verseczi járásbírói telekkönyvvezető; Kókay Béla szegedi törvényszéki irodaigazgató; Dobszay Ignác soproni, Janó Ferenc székelyudvarhelyi törvényszéki, Zugschwerdt Antal tatai járásbírói irodatiszt; Matkovich Maxim fiúmei ügyészségi irnok.

* **Halálozások.** *Ambrus Elek* m. kir. posta- és távirada-felügyelő, hivatalvezető, 51 éves korában, Veszprémben elhunyt. A veszprémi posta-táviradahivatal tisztikara külön gyászjelentést adott ki. — *Lendvay József* szegedi m. kir. adótárnok barátunkat nagy veszteség érte: elvesztette szerető feleségét, gyermekeinek jó anyját. Részt veszünk derék kartársunk fájdalmában és kérjük istent, enyhítse azt, hogy elviselhesse istenben való hittel a sulyos csapást. — Ugyancsak szerető *hitvesét* veszttette el *Kenézy Csátár* p. ü. tanácsos, győri p. ü. igazg. helyettes, a ki a győri kör alakuló közgyűlésén sem vehetett részt, mert akkor neje már beteg volt. A gyászjelentés *elkésve* jutott hozzánk és így csak most jelezhetjük azt a sulyos csapást, melyet a gondviselés Kenézy barátunkra mért. Enyhítse fájdalmát az a tudat, hogy mi mindnyájan, a kik őt szeretettel veszszük körül, részt veszünk az ő fájdalmában.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **Csikvári Jákó.**
(Lakás: Maglód, Pestmegye.)

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest IV., Egyetem-utca 4. sz.)